

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні високими темпами та прогнозують поліпшення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується нижча інфляція. Девальваційні очікування послабилися, але залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 36.4% (у попередньому кварталі – 33.3%) (графік 1), у цілому по Україні баланс відповідей – 8.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 63.6% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 41.7%), у цілому по Україні – 38.7%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **дещо нижчу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 81.8% респондентів (у попередньому кварталі – 91.7%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – 18.2% (у III кварталі 2021 року – 36.4%) (таблиця), у цілому по Україні баланс відповідей – 9.7%;
- **прискорення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 45.5% (у III кварталі 2021 року – 16.7%). Водночас респонденти очікують уповільнення зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 66.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6% відповідно;
- **помірніше зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 11.1% (у III кварталі 2021 року – 40.0%). Водночас обсяг **інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт**, за оцінками респондентів, **зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 11.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 19.1% та 6.9% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у III кварталі 2021 року – «мінус» 16.7%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне збільшення кількості працівників – 2.9%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на товари/послуги власного виробництва:** баланси відповідей – по 90.0% (у попередньому кварталі – 100.0% та 63.6%) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 83.3% та 91.7% (у III кварталі 2021 року – 66.7% та 83.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також нестабільна політична ситуація. Оцінки впливу обмеженості виробничих потужностей та браку кваліфікованих працівників значно посилилися порівняно з попереднім опитуванням (графік 5).

Послабилися очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування, надмірні вимоги до застави та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

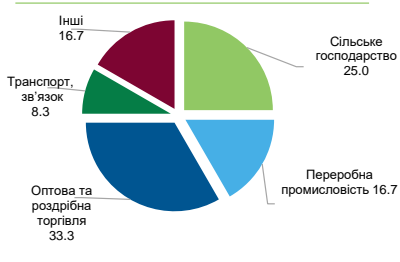
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

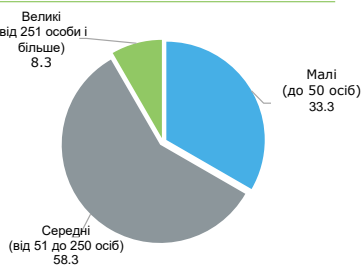
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей зменшилися і є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у III кварталі 2021 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

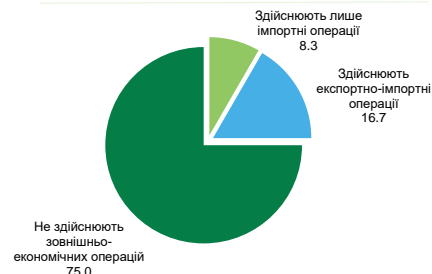
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

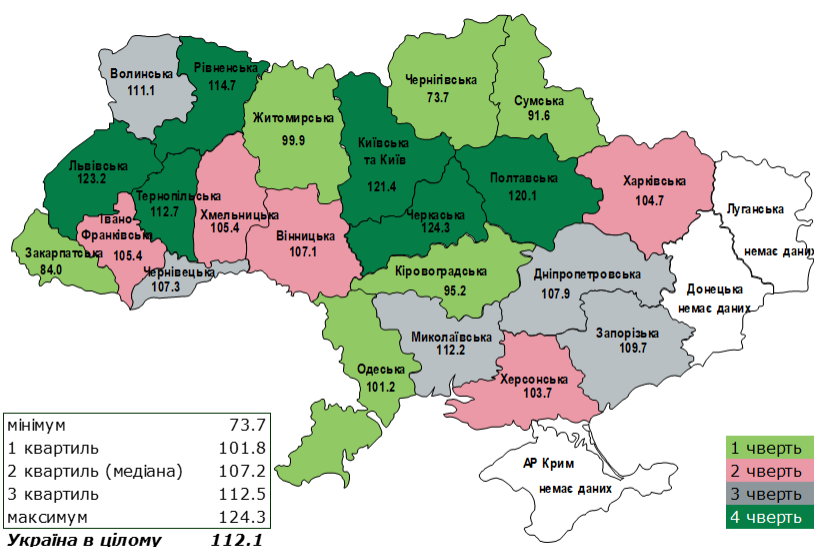

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–25 листопада 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

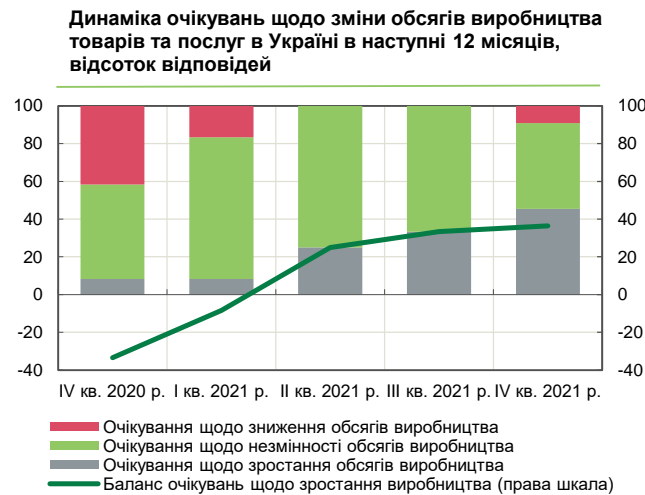
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-10.0	-16.7	27.3	36.4	18.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	36.4	20.0	54.5	16.7	45.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-10.0	-9.1	0.0	-11.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	25.0	-9.1	8.3	40.0	11.1
кількості працівників	-16.7	0.0	0.0	-16.7	-8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

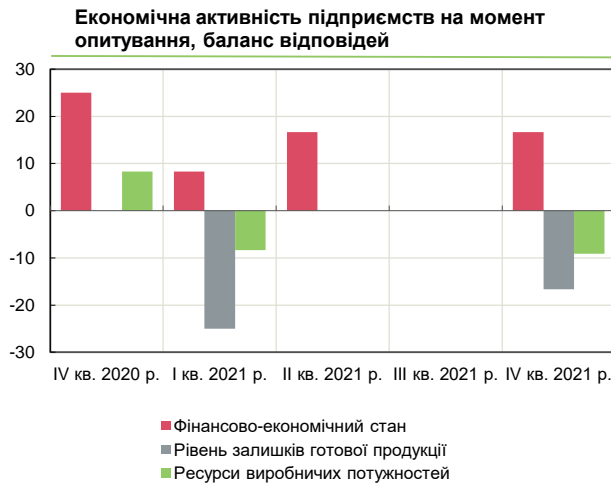
Графік 1

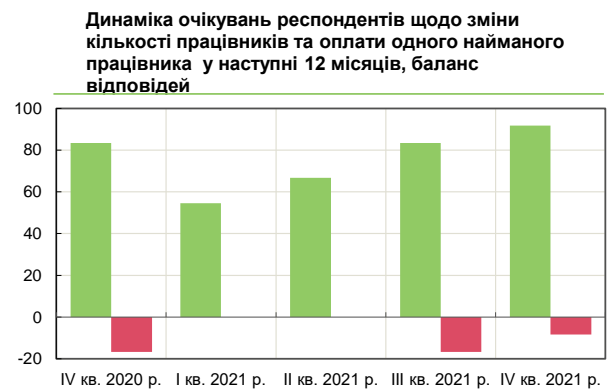
Графік 2

Графік 3

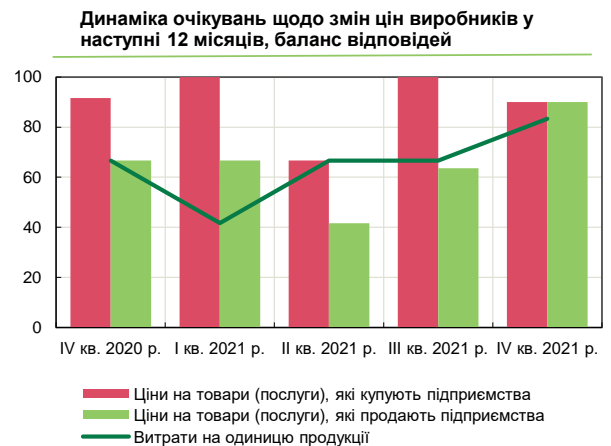
Графік 4

Графік 5

Графік 6

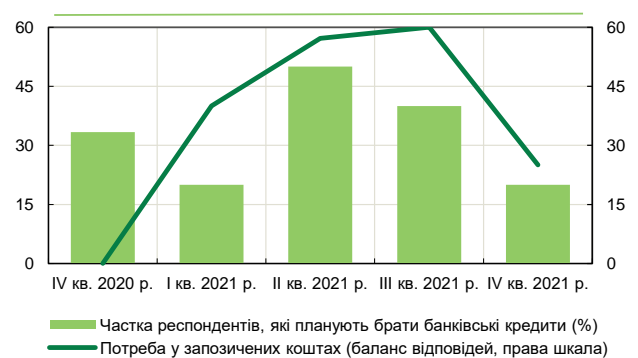
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

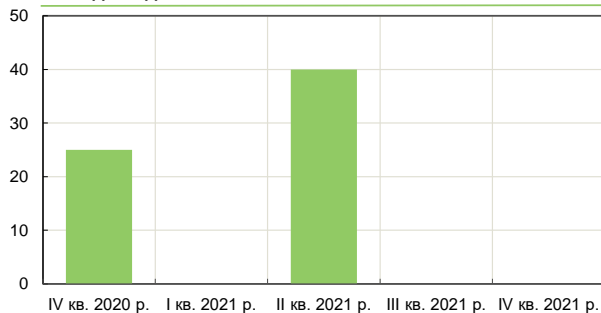
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

